

Посилання:

Мелько Л.Ф. Країнознавчі фестивалі у системі взаємодії вищої та середньої школи / Л.Ф. Мелько // Україна: географія цілей та можливостей. Зб. наук. праць.- У 3-х т. – К.: ФОП «Лисенко М.М.», 2012. – Т. 3. – С. 352-354.

Мелько Л.Ф.,

Київський відділ

Українського географічного товариства

КРАЇНОЗНАВЧІ ФЕСТИВАЛІ У СИСТЕМІ ВЗАЄМОДІЇ ВИЩОЇ ТА СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

Міжкультурна взаємодія – невід’ємна складова сучасного життя у полікультурному світі. Необхідно вчити молодь поряд з власною культурною традицією розуміти і з повагою ставитись до представників іншого етносу, культурного середовища.

У Міжнародній хартії географічної освіти зазначається, що “молоді не вистачає знань для забезпечення ефективного міжнародного співробітництва в галузі економіки, політики, культури та охорони навколишнього середовища у світі, що швидко змінюється”, у зв’язку з чим географія, країнознавчі дисципліни можуть бути важливим джерелом знань та інформації, а також “як стимул до подальшого пізнання на всіх рівнях освіти” [1, с.4].

Географічна освіта відіграє важливу роль у розвитку полікультурної освіти, про що свідчать документи міжнародного рівня: Міжнародна хартія географічної освіти (Міжнародний географічний конгрес, Вашингтон, 1992), Декларація полікультурної освіти (симпозіум Комісії географічної освіти МГС, Порту, 1998), Міжнародна декларація географічної освіти для культурного різноманіття (МГС, Сеул, 2000). У 2005 році в Римі МГС був проведений міжнародний семінар «Культура та цивілізація для людського розвитку», а в 2010 році у Тель-Авіві – міжрегіональна конференція «Міжкультурні мости у глобалізованому світі».

В Декларації полікультурної освіти підкреслюється, що географічна освіта – важливий компонент полікультурної освіти, яке надає можливість розвивати гуманне ставлення до людей, оточуючого середовища та суспільства. У документі також зазначається, що ідеї полікультурної освіти реалізуються в географічній освіті через: 1) демонстрування того, що культура динамічна і постійно змінюється; 2) фокусування на внутрішніх проблемах, щоб продемонструвати, як суспільство або культурна група сприймає себе та описує своє локальне, регіональне та національне оточення; 3) підтримка позитивних поглядів і ставлень до інших культур; 4) розуміння, що люди інших культур теж є повноцінними людьми, які діють раціонально, приймають розумні рішення, мають імена, особисте життя і цінності тощо. При цьому наголошується, що географічна освіта може сприяти взаєморозумінню серед різноманітних культурних груп у різних місцевостях [2].

Аналіз наукових досліджень та документів свідчить про активність світових громадських та освітніх тенденцій до питань полікультурної освіти. Дієвою формою ознайомлення школярів, студентів з культурологічними особливостями країн та народів світу є організація та проведення країнознавчих просвітницьких фестивалів.

В Університеті економіки та права «КРОК» (м.Київ) започатковий та активно реалізується довгостроковий країнознавчий проект «Діалог культур» для шкіл-партнерів університету, Асоційованих шкіл ЮНЕСКО в Україні, як потужний соціальний просвітницький проект. Найбільш дієвою складовою цього проекту є проведення країнознавчих просвітницьких фестивалів.

Метою проведення фестивалю є ознайомлення школярів, молоді з особливостями культури народів світу, сприяння формуванню особистості на принципах толерантності, взаємоповаги до інших культур і народів. Завданнями фестивалю є: 1) ознайомлення учасників заходу з різними аспектами культурологічних країнознавчих характеристик; 2) сприяння формуванню особистості на принципах дружби й поваги між народами, поваги до представників різних етносів, їхньої культури, способу життя; 3) формування розуміння глобальної взаємозалежності всіх країн і народів; 4) розвиток комунікативних здібностей, сприяння розвитку здатності спілкуватися з людьми різних національностей; 5) розвиток творчого потенціалу особистості, умінь

і навичок, які сприяють розширенню знань про інші культури; 5) сприяння формування почуття прекрасного на кращих досягненнях світової цивілізації.

Фестиваль проводиться у два етапи: підготовчий та власне фестиваль.

Підготовчий етап включає різнопланові види діяльності, які сприятимуть більш ефективному проведенню заходу, а саме: зустрічі з співорганізаторами заходу, представниками посольств та громадських організацій; організаційна підготовка до проведення майстер-класів; формування команд від загальноосвітніх навчальних закладів, виконання ними завдань випереджального характеру; формування команд від студентів-міжнародників, організаторів фестивалю тощо.

З метою більше глибокого ознайомлення школярів і молоді із країнами світу, розвитку пізнавальної активності, комунікативних здібностей командам від шкіл-партнерів пропонується підготувати випереджальне завдання – творчу роботу, тобто більш детально познайомитися з однією із країн світу (відповідно до теми заходу), підготувати й продемонструвати творче завдання.

Університет «КРОК» співробітничає з більш ніж 50 середніми навчальними закладами України. Зустрічі із представниками шкіл-партнерів мають на меті визначити формат їхньої участі в заході: як глядачі або повноцінні учасники. До участі у фестивалі запрошуються учні старших класів (9-11 класи), які повинні сформувати команди до 10 чоловік. Як показує досвід, найкращий результат показують команди, які готують у спільному тандемі викладачі географії, історії, іноземних мов тощо. Окрім того, команда може отримати консультацію студента-міжнародника або познайомитися із представниками країни вивчення, за сприяння підрозділу довузівської підготовки та дипломатичного корпусу в Україні.

Власне фестиваль включає три складові: концертно-презентаційну частину, секційні засідання, де відбувається захист творчих робіт, майстер-класи.

На концертно-презентаційній частині учасники знайомляться з представникам країн світу, працівниками посольств, які демонструють своєрідні візитівки про країни.

Секційні засідання та майстер-класи проходять у спеціально підготовлених аудиторіях. Важливою складовою фестивалю є участь в їх організації й проведенні студентів-міжнародників, особливо тих, які вивчили курс «Країнознавство».

Навчальний курс "Країнознавство" викладається в університеті для студентів міжнародних спеціальностей як дисципліна профільного напрямку. Його метою є формування в студентів знань про геопросторові особливості регіонів і країн світу як потенційних об'єктів міжнародної діяльності.

Команди від шкіл-партнерів, під керівництвом у т.ч. студентів-міжнародників, демонструють підготовлене завдання. Студенти, в свою чергу, діляться своїми знаннями зі слухачами, пропонуючи міні-доповіді по темі заходу.

Майстер-класи – це родзинка заходу, де представники країн світу знайомлять учасників дійства з культурологічними особливостями своєї батьківщини у більш практичному вимірі.

Не менш важливою складовою є організаційна підготовка фестивалю членами оргкомітету, що стосується оформлювальних робіт, роздаткового матеріалу. Наприклад, готується спеціальний стенд про Всесвітню спадщину ЮНЕСКО по темі заходу, спеціальні презентації-композиції про країни, які будуть представлені на фестивалі.

В Університеті «КРОК» для школярів та молоді у 2011 році відбулося два фестивалі: «Діалог культур: країни Африки», «Діалог культур: країни Латинської Америки».

Реалізація подібного масштабного проекту можлива винятково при корпоративному сприянні громадських організацій, посольств та консульств. Проекти реалізовувалися за підтримки Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Африканської ради в Україні, Посольств ПАР, Нігерії, Куби, Аргентини та консульства Болівії в Україні. В них взяли участь понад 600 осіб.

В урочистій частині брали участь Надзвичайні й Повноважні Посли ПАР (п.А.Вентер) і Нігерії в Україні (п.І.Пада Касай), члени Африканської ради в Україні, консул Республіки Болівія в Україні (п. Тордойа Рохас Владімір Хосе), члени

громадської організації People to People International, представники Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (п.Глоба М.К.) та ін.

На шести секційних засіданнях («Діалог культур: країни Африки») було представлено 17 африканських країн, проведено 6 майстрів-класів: «Елементи національного костюму» (Нігерія, Сьєрра-Леоне), «Секрети африканських зачісок» (Чад), «Заварюємо каву по ефіопськи» (Ефіопія), «Створюємо тропічну маску» (Камерун, Республіка Конго), «Граємо на африканських тамтамах» (Гвінея).

На восьми секційних засіданнях («Діалог культур: країни Латинської Америки») було представлено 18 латиноамериканських країн, проведено 3 майстер-класи для широкого загалу: «Танцюємо сальсу» (Куба), «Граємо на національних інструментах» (Болівія), «Готуємо національні страви» (Аргентина).

Організація та проведення подібних проєктів є важливим внеском у розвиток підростаючого покоління на засадах дружби та співробітництва. Країнознавчі знання стають невід'ємною складовою гармонійного розвитку особистості. Вивчення самобутності кожної держави, її історичного, політичного, економічного розвитку, географічних особливостей є надзвичайно актуальним і необхідним для збереження миру. Вчити молодь бути не просто освіченою, але й толерантною по

Література:

1. Міжнародна хартія географічної освіти / Комісія з географічної освіти, Міжнародний географічний союз, 1992. Книжка в журналі // Географія в школі. – 1999. – №3. – 15 с.
2. Декларация многокультурного образования / Международный географический союз, Комитет географического образования, Опорто, 1998 // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2000. – №13 (162). – С. 6.
3. http://www.coe.int/t/r/Parliamentary_Assembly/